

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie **K. B.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 11 marca 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 14 lutego 2019 r., sygn. akt XIV K (...),

1. oddala kasację,

**2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa,**

**3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. U.B. - Kancelaria
Adwokacka w W. kwotę 738zł (siedemset trzydzieści osiem
złotych), w tym 23% VAT z tytułu kosztów obrony z urzędu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem z 14 lutego 2019 r. uznał K. B. za winnego tego, że w dniu 6 lipca 2017 r. w mieszkaniu nr (...) przy ul. M. w W., będąc w stanie ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności, kierował groźby pozbawienia

życia lub zdrowia wobec rodziców E. B. i W. B., przy czym groźby te wzbudziły w pokrzywdzonych uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, to jest za winnego przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem K. B. uznany został za winnego tego, że w okresie od bliżej nieustalonego dnia sierpnia 2017 r. do 14 stycznia 2018 r. w mieszkaniu numer (...) przy ul. M. w W., psychicznie znęcał się nad matką E. B. w ten sposób, że wielokrotnie pod wpływem alkoholu wszczynał awantury podczas których krzyczał, poniżał ją, wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe oraz groził jej pozbawieniem życia, ponadto w dniu 14 stycznia 2018 r. stosował wobec niej przemoc fizyczną w postaci popychania i zadawanych uderzeń pięścią w plecy, będąc przy tym w stanie ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności, to jest za winnego przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za przestępstwo to wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto Sąd Rejonowy uznał K. B. za winnego tego, że w dniu 14 stycznia 2018 r. w mieszkaniu numer (...) przy ul. M. w W. dokonał uszkodzenia mienia - sprzętów gospodarstwa domowego na sumę strat 1500 złotych, na szkodę E. B., będąc przy tym w stanie ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności, to jest za przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem uznano K. B. nadto za winnego tego, że w dniach 11-13 lutego 2018 r. w mieszkaniu nr (...) przy ul. M. w W. kierował groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia wobec E. B., przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę ich spełnienia, będąc przy tym w stanie ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności, to jest za winnego przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za przestępstwo to wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy wymierzył K. B. karę łączną roku i miesiąca pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres pozbawienia wolności od dnia 13 lutego 2018 r. do dnia 14 lutego 2019 r., a ponadto na podstawie art. 93 a § 1 pkt 1 kk, art. 93c pkt 2 kk, art. 93 e kk orzekł wobec oskarżonego środek zabezpieczający w postaci elektronicznej kontroli miejsca pobytu, zaś na podstawie

art. 93 a § 1 pkt 3 kk, art. 93c pkt 2 kk, art. 93f § 2 kk orzekł wobec niego środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień od alkoholu.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się z dniem 22 lutego 2019 r.

Kasację od tego wyroku na niekorzyść K. B. wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył nią wyrok w całości i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie:

- art. 387 § 1 i 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, któremu nie sprzeciwił się prokurator oraz pokrzywdzeni i wydanie wyroku skazującego niezgodnego z tym wnioskiem, poprzez orzeczenie środka zabezpieczającego jedynie w postaci terapii uzależnień od alkoholu, w sytuacji gdy oskarżony wnosił o orzeczenie tego środka w postaci terapii uzależnień;
- art. 354a § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., polegające na orzeczeniu wobec oskarżonego K. B. na podstawie art. 93a § 1 pkt 1 i 3 k.k. środków zabezpieczających w postaci elektronicznej kontroli miejsca pobytu i terapii uzależnień od alkoholu, bez uprzedniego wysłuchania biegłego psychologa i biegłych lekarzy psychiatrów przed zastosowaniem tych środków zabezpieczających.

Prokurator Generalny wniósł w kasacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego nie mogła zostać uwzględniona mimo tego, że trafnie wskazano w niej zaistniałe w toku postępowania uchybienia. Zgodnie jednak z treścią art. 523 § 1 k.p.k. podstawą uwzględnienia kasacji może być bądź stwierdzenie uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k. – przepis ten zawiera katalog bezwzględnych przesłanek odwoławczych, (tych w niniejszym postępowaniu nie stwierdzono), bądź innego naruszenia prawa, które jednak musi mieć charakter rażący, a nadto istnieje konieczność wykazania możliwości wpływu tego uchybienia na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia, przy czym wpływ ten

ma mieć wymiar istotny. Innymi słowy dla skuteczności kasacji nie wystarczy potwierdzenie samego zaistnienia uchybienia innego niż bezwzględna przesłanka odwoławcza, trzeba jeszcze jednocześnie wykazać, że uchybienie to jest rażące i mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Tymczasem w przedmiotowej sprawie przesłanki te nie zostały spełnione.

Co do pierwszej części zarzutu kasacji, dotyczącej orzeczenia w miejsce terapii uzależnień, terapii uzależnień od alkoholu, podzielić należy stanowisko, że Sąd Rejonowy niezasadnie zawęził formę terapii do uzależnienia od alkoholu, gdy tymczasem terapia uzależnień, o której mowa w art. 93a § 1 pkt 3 k.p.k. obejmuje nie tylko uzależnienie od alkoholu, ale również wszelkie inne możliwe rodzaje uzależnień. Rzeczywiście zatem Sąd Rejonowy błędnie orzekł o zastosowaniu środka zabezpieczającego, biorąc pod uwagę wniosek obrońcy oskarżonego złożony w toku rozprawy. Dokonując jednak oceny skali tego uchybienia zaznaczyć trzeba, że z ujawnionych w sprawie materiałów dowodowych wynika, że zachowanie oskarżonego miało związek z uzależnieniem od alkoholu, wynika to także z opisu czynów przypisanych oskarżonemu. W realiach tej sprawy to uzależnienie K. B. od alkoholu stanowiło istotną przyczynę przypisanych mu zachowań. W tym stanie rzeczy błąd Sądu Rejonowego w postaci opisanego w kasacji naruszenia prawa nie może być uznany za rażący, a wykonanie środka zabezpieczającego w postaci terapii uzależnień od alkoholu powinno zrealizować cele, które zamierzał osiągnąć Sąd, wydający przedmiotowe orzeczenie. Trudno zatem nie tylko uznać stwierdzone uchybienie za rażące, ale jednocześnie przyjąć, że miało ono istotny wpływ na treść wyroku, wpływ który wypaczałby intencje sądu lub uniemożliwiał realizację celu zastosowanego środka zabezpieczającego.

W toku wskazanego w kasacji postępowania doszło także bezspornie do naruszenia art. 354a § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. Niewątpliwie nie wysłuchano w sprawie K.B. biegłych psychiatrów i psychologa mimo obowiązku ich wysłuchania przed zastosowaniem środków zabezpieczających w sprawie osoby, w stosunku do której stwierdzono jej ograniczoną poczytalność. Znow jednak rozważyć wypada, czy

naruszenie to miało charakter rażący oraz czy mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku. Aby to ustalić odwołać się należy do celu obowiązku zawartego w wymienionym przepisie. Ma on gwarantować, że dobro osoby niepoczytalnej albo osoby o ograniczonej poczytalności nie zostanie naruszone. Wysłuchanie biegłych odbywa się zatem przede wszystkim w interesie sprawcy czynu zabronionego. Odnosząc powyższe do realiów poddanego kontroli kasacyjnej postępowania nie można uznać, aby interesy oskarżonego zostały w jakimkolwiek stopniu naruszone lub by istniało zagrożenie zaistnienia takiego naruszenia.

Badając z kolei możliwość wywarcia przez stwierdzone naruszenie prawa istotnego wpływu na treść wyroku podkreślić wypada, że K. B. już dawno opuścił zakład karny, jest pod opieką brata, zamieszkuje w innym miejscu niż rodzice – pokrzywdzeni w tej sprawie, a autor kasacji nie dostarczył Sądowi Najwyższemu informacji na temat jego dalszych nieestosownych zachowań czy nieskuteczności terapii. W kasacji nie wykazano także, aby brak przesłuchania biegłych spowodował jakiegokolwiek inne negatywne skutki w sferze realizacji celów orzeczonych kar i środków zabezpieczających.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy oddalił kasację Prokuratora Generalnego.